

1-10*

8/12 618 A.J. Mahloana

No. 19. Thlalanô PP-1-10UL - 1 1948

Law of divorce in Matlala's tribe 5 1/2 p. (10/-) inf K34/12

Thlalanô e ka se phothwe ke batšeani fela, xe e se he ba
 be ba kaabane fela. Xo kaaba ke ho no vatana le motho,
 he pelo e sa monyaka; he a tennwê a ka no itloheba
 a o kaolwa pele. Mokaola bangwe ba mmitša mottaba.
 Le ba meloko le bona ba ka se nene molato wa
 thlalanô ba o phetha. ~~Se othla molato wa thlalanô o~~
 .Hla Hloma ka batšeani ~~ba sa phedišane pila, ba~~
 hlwa mo hongwe ba tetane, mo hongwe masadi are
 oona le popo e nyane, ke nyaka ba popo e kxolo.
 Fa hongwe masadi e le se tšathša, a hane ho bona
 monna yo mongwe a hlapōhā, are onile ke a
 ntumisa hōla o hlapōhā mōna o Hae a nama are ho
 joang; a dumeleha, a tšena tše. Monna yo mongwe
 he a tšee masadi wa mongwe, bare o mo hatsela
 dikobo ka maloka. Monna o mo juwalo ke lehodu,
 o lefa ^{ka} setopo. ~~Thlan Thlalanô e rerwa kxorong~~
 ya Mōkxōmana pele, ka moraho he molato
 o padile kxorong ya Mōkxōmana, o ya Mašate,
 wa yo rerwa ke kxorō e kxolo ya Mašate.
 Thlalanô e ka se diwā ke monna are ka ho
 mosadi wa hōla, ha ke sa ho nyaka a
 bone yo mongwe, hōba e le masadi are ha
 ho ^{samo} nyaka a bone yo mongwe monna. Bangwe
 ba kwele melēla mosadi, bare mosadi yo wa
 haho o ya tšyana, monna a name a mo hlale.

618

19. Thlalanô

K34/12

2

Ho be hōna le mokedolo yo mongwe bare ke
 Futhane, a tšewa ke morwa Manamela, ba fetelwa
 ke bana, yo mongwe le yēna bare ke kxonaši,
 a feta e šetše e le lesxana le leholo. Ba fiwa
 mosetsana, ba mo thea leina la Ntupana. Ka
 moraho a hlala Manamela a tšewa ke Šilling,
 a nna le Šeleng, lebakanyana la mengwaha
 ye mebedi, a bonana le Šothwane. Šothwane
 a mo nyala ka dipudi, ba di fa Šeleng. He
 Mokedolo Futhane a le kwa ka Šothwane a Helwa
 ke bolwetši ba mo tšea. Ba bo Futhane bare ne
 tšea Nqwananyana, Mor. Šothwane a hana ka
 yēna are ke ~~me~~ nyetše^{maha}, a le fa dikxomo tša
 Šothwane. Ntupana are ho nywalwa, Morwa
 Šothwane a tšea dikxomo a di Sethlêla.
 Dikxomo ha di hwe, ho luwa motho. Lekxotla
 ke lona le le behelwang molotō wa thlalanô, lekxotla
 la kxerō ya mošate. Mosadi o hlalwa he a lōyana;
 byale ka monna o mongwe bare kxelebete Peu,
 o be a tšere basadi ba babedi, byalo a hlōkōmela
 mosadi wa hahē wa hahē war pele, a seke a
 hlōkōmela yo monyane. Byale masadi yo monyane
 a kwa bohloko, a rata ho hapa pelo ya monna
 wa hahē ka dihlare.

618

K34/12

3

19. - Thlalanô

E rile tsatsi le lengwe kxêlêbetê a name are
dike ka sehlae, a ithoma, mosadi yo ^{monyame} ~~mosadi~~ a nama
a feta are bolôkô ba monna wa hahê a bo ngatha
are o yo thlakanthša le ditlare, a hê a fe
monna dijo sehlae sê a hlakanthšikê le
bolôkô bya hahê, hore monxô wa bolôkô o hla
dira mosadi wa pele hore a thswane le bolôkô.
a mo nkxelê; Mme ho natwe yêna a le tee.
Basadi ba baka ^{monna} ~~banna~~. He monna o wa ha Pêu
a bône taba a kôba mosadi yô a šaba le yô
moholo; ka hobane e le moloi. He ditaba di ile
kxorông, hura hwetšwa hore mosadi yô, o be a
nata ho bolaya monna, ke hona le kxotla la
kxôrô ya ^{yêna} ~~mosadi~~ le dumelela hore Pêu a hlalê
mosadi ka hobane o hla monolaya. Monna a ka
hlala mosadi he a mo katelela dikobo, a bône
yo mongwe monna. He mosadi e le moôpa
ba tšea monnahe hore a ho mo hlatswa
dirôpe. Ke hore a belêhe bana bakengsa
hahê. Mosadi bare ke kobo o thinthwa dinta,
ke hore ke thswanelô a hore a itiwê, ka
hobane o mo nekile ka dikxomo. Mosadi a ka
hlalwa he a bôdiša, ke hore he a fiva
bana ba feta ba e hwa, ba sa mo phelele.

618 ^v
 No. 19. Th' lalanō

K34/12

4

Mosadi a ka se thlalê monna he a mo nyetše
 ka dikxomo, le he monna a ka kxōlwa
 Bōnwa, mosadi a ka no i kxōlwa bana he
 monna a ha kxōlwa e sa le monnyana, a
 phetha ho hōla, bare ne a mmitša a sethe, hona
 ba kare e ya le Bakone. Le ha ho le byalo
 bana o Ha no beléhela yēna monna yōuwe
 wa le kxōlwa, ba bitšwa ka sefane sa hahē.
 He monna a kxōlwe, a nywetše, ba iša
 ngwanenyana ha hōbo lesohana, hōne are
 mothla a boyang a humane mosadi ka hae
 Monna ha a ka kxōlwa lebaka la mongwaha
 ye e lesome, mosadi a ba a mo šitelwa a wa,
 ba Ha Pa monna molato ka hōne o timeletše
 lebaka le letelele. Fela monna yō a mo sentšeha
 o Ha le fišwa kxomo, ka hobane a letše mosadi
 wa mongwe. He ba thlalana ke hōne thlamé
 o bōya le sa hahē, moholōdi o bōya le sa
 hahē. Ke hōne babo monna ba bōya
 le dikxomo iša bōna, ba bo mosadi ba bōya
 le di ngwana wa bōna. Fela he a hladišwa
 ke o mongwe o swanokše hōne a nthše
 dikxomo iša ho lekana le tše anyetšweng
 ka tšona le ho iša pejana.

618

19. Thlalanô

K34/12

5

He ho thladile mosadi, monna o boya le di kxomo le bana, he ho thladile monna pele monna o loba dikxomo le bana. Mosadi o hohela mabele, o hoha le dikxakxa tša mmeleng, he e se monna, a mo fa mesese ya hahwe ye a e aparaho ka menyanya le dipheta a mo fa a hoha natšo. Ba bo mosadi ba ka belaela he monna a ka šala, bolokile dikxakxa tše a aparaho, bare, hla šala ba tšea thšila ya rigwana wa rena ba e hla kanthša le dihlane. Maloi a tšona kateng, he thlab e diuwa. He mosadi a thladile, bana ba šala le kokó wa bona a šala a ba apehela. He ho thlala mosadi, ba bo monna ba yo tšea dikxomo kamoka tše ba ma nywetšeho ka tšona, ba sēka tšohle, ba tšea, ba tšea le lengeta, ba tšea le se se tšona ilang. He di sa tšwe dikxomo babo mosadi ba se apehe, he bare ke apeha mošimane wa e thlathla a e bea fase, a e le taseje, le jele dikxomo tšabo rena mosnammenô. He tše dingwe di hwile, ba hla ba ba oja melato. Ba kxona ba thlathleha dipitša. Mosadi o swanetše hore he monna a hwile, a e ho bolokwa, a tšentšwe ka mo nlong ya mohu, e be ba phefefeke ka ntle a lala ka fa.

618

VI

19 Thlalanō

K34/12

6

Bare o robale ka fa moswamahō, o nše a ho
 lōtile, mo hongwe o jelwe ke wena. O ha tla a
 buletwa ke ngaka, ba mo apola masēka a ditla
 le maoto, ba tšea dithapo ba di Hotsa. Ka dihlare,
 di Hotswa ke ngaka, ba mo apeša dithapo tše dithso
 tša mešidi ya dihlare, • Barho ba morse ouwe batla
 beola dihlohō kamoka. Ba beolēla tshu. Mosadi wa
 letswala-ka-phetē o Hotswa le mmele ka dihlare.
 Tša mišidi a šale aro swii a ifaletšwe. O lēla
 monna wa hahe ngwaha heba dikxwedi ^{tšedi} tšeselelaxo.
 Ha a tsene ka šakeng la dikxomo, ha a ngae mašimo.
 He ngwaha o fedile ba dira byalwa, ba bo bitša byalwa
 bya merini, ka hore ba phalola dithloho ngaka e
 e le mo, ~~ho~~ ho tee le mōhwana. Ba bitša ngaka
 ya ha mo ~~ab~~ apola dithapo. Ba enwa byalwa,
 ba ba ^{ba} nēra mōhwana. Ba mo abela ngwa-
 -nabo mohu, hore a mo vōkele, ke hore a
 mo tšē. He mohu a se na ngwanabo, ba
 mo abela yo mongwe wa lelakō labo-monna.
 Dikxomo ha di hwe ho hwa motho. Mosadi he a
 hwile a se na ngwana, ngwana-bo o
 swanetše ho ya ntlong ya mehloahe. He a
 hwile a na ^{le} ngwana, ke hore he a lefile ditso-
 -mo ka yena. Monna a ka no tšea mo a nataho,
 fela ka molab oswanetše ho ya habo-mohu a yō
 Kropaka mosadi hōna.

618

VII

19 Thlalanô K34/12

7

He mosadi a hwile a sena ngwana, ba tšea
 ngwanabo mosadi, ba mo nyala ~~ka~~ fela e se bang
 byalo ka wa pele, ba ka no nyala ka kxomo etee
 le sekabonwana sa dipudi. A tsoše la ha mohlo-
 zhe. Monna ka tšwanelô o llêla mosadi ngwaha
 kamoka, ha e se ba bangwe ba lla dikxwedi
 tše tšelelaho fela. He monna a letše dikxwedi
 bare o be a se nate mosadi wa hake.
 lehu ha le thlalwê, ka hone a se thatô ya
 motho. He mosadi a sena ngwanabô, ~~ho~~ ha
 ya ngwana wa kxaitšedi ya hake, le yêna ô
 tšêlwa ka dikxomo di se kae. Le he e
 le ngwana a sa le dinopenq tša monahe
 bare mosadi šó, ka sesotho ha ho diwelwe
 ho ^{we} monna ke motxabbye, epya monna-
 moholo o tšea monnyana ^{a bolaiš} o tšea ^{le tša} masohana
 dipelo. He monna a na ~~ot~~ dilo ~~tša~~ hake
 o no tšea. Mosadi wa mongwe a ka se ~~te~~
 tsoše ntlô ya mohu, ho nyakwa kxanebe ya
 tswêlê la thôthôpa. Mosadi wa mongwe o
 šetše a šilafetše. He ba horôša ^{ngwedi} ~~ngwedi~~ ye
 ngwe le ye ngwe ba apêha mabele a bareho
 ke tširma, ke lewa. Ke ôna monnyana wa
 sehahêšo wa sesotho ba tšêla byalwa.
 ba e nwa.

618

VIII

19. Thlalanō

K34/12

8

Taba ya ho tsoša lapa la ya mongwe e nerwa
 ke babo monnyana. Ha ba etê ba botša batho
 bare ngwana-nera o ya tsoša lapa la ha mokerê-
 ketê. Monna he a hwile mosadi wa mohlolohadi
 o nnêla mohlakô wa lapa la hahe, he ese he ba
 bôhadi ba sa mo hlôkamêlê. He a tsofetšê
 a ka ikela baneng ba hahe, ha ho ~~sa~~^{sa} na taba.
 O lôtwa ke bana ba hahe he a tsofetšê.
 Motho wa ho lôtwa mokerêkolo, o jo tsethwa ke mokerê-
 kolo ka ho bôna ka mo a tshwaraho ka hōna.
 E ka no ba ngwana wa hahe wa lesohana, hoba
 wa mosadi. He a sena bana, hona a ka ya
 melokong ya babo. Hele a tsofalang ha a sa na lapa,
 ha a sa na ntlo, ha a sa laola, o ya laolwa.
 He mo melatong ya lapa o no tshelwa fela; le xe
 a kare ke a fetola ba ka no re na-mma yêna
 o tla be a bolelang, a re tuu. He monna a hwile
 a boelela a tšêwa, bana ba a ba tswalang
 le monna yô ba ana yêna monna yô wa babedi.
 Ba a ba tswetšeho le monna wa hahe wa ho
 hwa ba ana yêna le bôna. Bana ba ana
 dikxomo, le he a ka êta a ikxôtxôlela
 bana ba ana dikxomo. He ba lelôkô la bo monna
 ba le hona, a ka se robale le motho o šalê. O
 swanetšê xô^{mosadi} robala le wa lelôkô ka hobane ba mo
 nyets nywetšê ka dikxomo.

6189 Thlalanô

K34/12

9

Ha a šalêla a robala le monna o šelê
 ho tle be ho^{se} wa leloka la bo monna; a tšerwe
 ke lapa, le he monna a sena banna mosadi
 o ya itxakxalêla, ke xone o nyaka bana mo a
 ratang. He ba bôhadi ba sa mo thlôkômêlê; o ya
 ha habô, bana ba šala, ka hore ba ana dikxomo.
 He monna a hwile ba ne ho dina byalwa bya ho
 floša merini ba mo kxethêlê monna yô a ka mo
 vokelang, ke xone yô a ha tsena ntlong ya hahe
 a mmelehiša bana. He a ya ha habô ke he ba
 bôhadi ba sa mo thlôkômêlê. He a ilê ha habô
 ba bôhadi ba sena taba nayê, o tla a helwa
 ke kxaitšedi ya hahe ya monna, a itxakxalêla
 le Bakone. Ba bôhadi he ba sa ka ba
 ba fêpa bana bauwe le ho ba apeša ba
 ka se ba se ba ruê, le hona ba ka
 se ba jêlê selo, le hona bana ba kase
 ba tsebê. He ba tare hela ba hodile
 bare ba hlilo ba tšea, malome^{a bona}, o tla
 ba direla molato. Pele ba ba tšea ba
 swanetše hore ba nthše kxomo ngwaneng
 yô mongwe le yô mongwe, ka hobane a
 ba otlile, a bile a ba hodišitše; kxôrô
 le yôna e Haêma nayê. He ba sa ka ba
 nthša dikxomo ngwaneng yô mongwe le yô

618

K34/12

10*

19. Thlalanô 618

mongwe, ba ka se ba bonê. Malome a
bôna o tla nama a batšene ka hobane
a ba ôtile. Ngwana ha otelwe. Mohlô^{lo}ha-
di wa mosadi he a tloha a ya hahabo
o tšea lexôxô fela la ho atela bana.

Ba ka se mo fe dikxomo a sepela ratšô.

Mosadi he a hwetšwe ke monna o bitšwa
mosadi-a-letswala-ka-phatê, ke hore

mosadi wa mōhwana. He mosadi a boetše
hahabô a belêha ba tano bitšwa ka

monna yô a hwileng, xe a ba kxôkxôšê
o belêhêla ba bôhadi ba hahê ka hore ke
mosadi wa bôna. He a mokaôšê

bana ba tano ana dikxomo, ke hore
ba tla no ana monna yô a hwileng.

Motho yô a kaôšeng mmabôna o tsêna
bošêho a tšwa bošêho ka mahwibi a banna, ke
lehodu. ka sesotho hona ba nore ke motho

wa hahê, ke hore a se monna wa
hahê ke mokaôla wa hahê. Mokaôla ha
a ba pepê, o ya thabalong fela, ba pepiwa
ke malome a bôna. Mokaôla a ka se

nyake moputso, o nyaka bôthitho fela.

end s 618 End